

راهنمای چک لیست پایش برنامه سلامت کودکان در سطح مرکز خدمات جامع سلامت/ پایگاه سلامت / خانه بهداشت

سوال ۱- بایگانی دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌ها، نقاط برش، فرم فیزیکی یا فایل الکترونیکی تمرین‌هایی برای شکوفایی کودکان ۱۲ تا ۱۶ ماهه و کارت‌های آموزشی رنگی توصیه‌هایی برای تکامل کودکان به تفکیک از سایر برنامه‌ها و به صورتی که دسترسی به آن‌ها آسان باشد بررسی گردد.

***دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های برنامه از جمله:** بخشنامه مکمل‌های کودکان - بخشنامه جدید مکمل AD یا MV - دستورالعمل اجرایی تکامل ASQ 2 - دستورالعمل تن سنجی کودکان - دستورالعمل مشخص نمودن محدوده گروه‌های سنی کودکان و نوجوانان - اصلاحیه نحوه ثبت و درخواست مکمل‌ها

سؤال ۲- لازم است کارمند بهداشتی از آمار جمعیتی (بلوک خود)، کودکان زیر یک سال، زیر پنج سال، موالید، نوزادان پرخطر، کل مادران باردار، مادران باردار پرخطر و کودکان نیازمند ارجاع در حیطه‌های تکاملی مطلع باشد.

سؤال ۳- برای بررسی آگاهی کارکنان ارائه دهنده خدمت، نکات مهم دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌ها شامل:

مکمل‌ها: مکمل مولتی ویتامین یا آد از روز ۵-۳ روزگی تا پایان ۲ سالگی به میزان یک سی سی از قطره A+D یا مولتی ویتامین و مصرف قطره آهن از پایان ۶ ماهگی و یا همزمان با شروع تغذیه تکمیلی با دوز 1mg/kg/d معادل ۱۵ قطره آهن روزانه توصیه می‌شود و تا پایان ۲ سالگی ادامه می‌یابد در کودکان نارس و شیرخوارانی که با وزن تولد کمتر از ۲۵۰۰ گرم متولد می‌شوند اعم از کودکانی که با شیر مادر و یا شیر مصنوعی تغذیه می‌شوند، ۱۵ قطره از زمانی که وزن کودک ۲ برابر وزن هنگام تولد می‌شود که حدود ۲ ماهگی شروع گردیده و تا ۲ سالگی داده شود.

گروه‌های پرخطر: نوزادان با وزن تولد کمتر از ۲۵۰۰ گرم، نوزاد نارس، نوزاد با سابقه بستری در بخش مراقبت‌های ویژه نوزادان NICU

ASQ: نحوه امتیازدهی به سؤالات بدون پاسخ و گروه‌های نیازمند ارجاع طبق امتیاز

علائم خطر شیرخوار کمتر از ۲ ماه: تنفس تند؛ کاهش سطح هوشیاری، بیقراری و تحریک پذیری، تحرک کمتر از حد معمول و بی‌حالی، درجه حرارت زیر بغلی بالا و یا پایین و علائم خطر شیرخوار ۲ ماهه تا ۵ ساله بی‌حالی کودک یا خواب‌آلودگی غیر عادی و سوال راجع به نوشیدن یا شیر خوردن کودک یا استفراغ کودک بعد از خوردن هر چیزی

تعداد تنفس طبیعی کودکان زیر ۲ ماه: (کمتر از ۶۰ بار در دقیقه) - ۲ ماهه تا یک سال: (کمتر از ۵۰ بار در دقیقه) - بالای یک سال تا ۵ ساله (کمتر از ۴۰ بار در دقیقه) - سن توزیع مسواک انگشتی (۶، ۱۲ و ۱۸ ماهگی)

تعریف تب: (درجه حرارت زیر بغلی مساوی یا بالاتر از ۳۷ درجه سانتی‌گراد) و هیپوترمی: (درجه حرارت زیر بغلی کمتر از ۳۶ درجه سانتی‌گراد) سوال گردد.

سؤال ۴- مشاهده نحوه تن سنجی کودک در حین مراقبت: آمادگی کودک جهت توزین که شامل درآوردن یا کاهش لباس و کفش کودک، خشک بودن پوشک کودک، مناسب بودن دمای اتاق بین ۲۶-۲۴ درجه سانتی‌گراد و همچنین برای اندازه‌گیری قد کودک وسایل تزئینی مانند تل؛ خارج گردد قبل از کنترل وزن و ترازو با وزنه شاهد کنترل گردد.

دستورعمل آماده کردن کودک جهت اندازه گیری قد: سر کودک را در موقعیت صحیح قرار دهید، طوری که یک خط عمودی فرضی از مجرای گوش به حاشیه ی پایینی گودی چشم عمود بر تخت باشد در این حالت، چشمهای کودک باید دقیقاً به طور مستقیم به بالا نگاه کند. (از دستیار بخواهید سر کودک را در این وضعیت ثابت نگهدارد.) با یک دست پاهای کودک را نگهداشته و با دست دیگر قسمت متحرک انتهایی میز را به سمت کف پای او حرکت دهید. با یک فشار آرام به زانوهای کودک، آنها را صاف کنید در حالی که زانوها را نگهداشته اید، صفحه ی متحرک پای را به آرامی به سمت کف پاهای کودک حرکت دهید. کف پاها باید دقیقاً بر صفحه تماس داشته و انگشت شست، صاف و به سمت بالا باشد. در غیر این صورت، یعنی در صورت خمیدگی انگشت شست و یا مماس نبودن کف پاها با صفحه ی متحرک پای به آرامی کف پاهای کودک را تحریک کنید و با سرعت و در حالی که کودک انگشت شست پاهایش را صاف کرده، صفحه را نزدیک نموده و به کف پایش بچسبانید. برای اندازه گیری قد به صورت ایستاده پشت سر، شانه ها، برآمدگی باسن، ماهیچه های ساق پا و پاشنه ها به صفحه عمودی مماس باشند. در اندازه گیری قد کودک زیر دو سال به صورت ایستاده باید ۰,۷ سانتی متر به قد اندازه گیری شده اضافه گردد) - ارزیابی و طبقه بندی صحیح بر اساس مشاهده نمودارهای رشد کودک و بوکت کودک سالم در سامانه

توجه: کم نکردن لباس های کودک و کاهش وزن تخمینی به هیچ عنوان مجاز نمی باشد.

سوال ۵- بررسی پیگیری های مراقب سلامت در سربرگ ارائه خدمت ← فهرست پیگیری ها ← انتخاب سن در باکس های مربوطه سن از یک روز تا پنج سال ← انتخاب وضعیت پیگیری انجام شده ← جستجو

*بررسی به صورت راندوم که آیا پیگیری در زمان مقرر انجام شده است یا نه؟ و در صورت عدم بهبودی کودک ارجاع شده است؟ (مشاهده ارجاع در سامانه یا مشاهده برگه ارجاع فیزیکی)

سوال ۶- مسیر بررسی : سربرگ پیام ها ← ارجاعات ارسالی ← فهرست ارجاعات ارسالی و بررسی یک کودک به صورت راندوم و مشاهده نتیجه ارجاع و انجام اقدامات لازم در صورت نیاز توسط مراقب/بپهورز

سوال ۷- انتخاب ۲ کودک به صورت راندوم در سامانه سبب و مشاهده خلاصه پرونده کودک در سربرگ گزارش ها و بررسی مراقبت های کودک که آیا ۱۰ خدمت انجام شده توسط پزشک در لیست مراقبت ها وجود دارد یا خیر

سوال ۸- مسیر بررسی : سربرگ پیام ها ← ارجاعات ارسالی ← بررسی وضعیت باز خورد (بازخورد پزشک باید به صورتی باشد که تشخیص پزشک و اقدامات لازم در صورت نیاز مشخص باشد. نباید در قسمت نتیجه و تشخیص عبارت ویزیت شد یا مراجعه نکرد و.. ثبت شده باشد)

سوال ۹- مسیر بررسی : سربرگ پیام ها ← بازخوردهای دریافتی بررسی وضعیت باز خورد

سوال ۱۰- مسیر بررسی : سربرگ گزارش ها ← گزارش مراقبت ها ← گزارش مراقبت های انجام شده ← انتخاب سن خدمت از ۶ ماهه تا ۵ سال ← جستجو ، انتخاب یک کودک ۶ ماهه و یک کودک ۳-۵ سال ← مراجعه به خلاصه پرونده کودک ۶ ماهه در فهرست مراقبت های انجام شده، خدمت ارزیابی بخش دهان و دندان . همچنین پس از انتخاب کودک ۳-۵ سال با مراجعه به سربرگ ارائه خدمت ← قسمت نیازهای درمانی دهان و دندان، نتیجه انجام واریش فلوراید تراپی را مشاهده نمود.

سوال ۱۱- مسیر بررسی : سربرگ گزارش‌ها ← گزارش مراقبت‌ها ← گزارش مراقبت‌های انجام شده ← انتخاب سن خدمت از ۶ ماهه تا سن ۵ ساله ← جستجو ، انتخاب یک کودک ۹-۶ ماهه (جهت آزمایش کم خونی)، یک کودک یک ساله (جهت آزمایش ادرار) ، یک کودک ۳ ساله (جهت آزمایش چربی خون) ← مراجعه به خلاصه پرونده کودکان در فهرست مراقبت های انجام شده، خدمت ارزیابی بخش کم خونی- خدمت ارزیابی وضعیت ادرار- خدمت ارزیابی چربی خون

سوال ۱۲- لیست امکانات و تجهیزات برنامه (ترازوی اطفال و بزرگسال، قدسنج ایستاده و خوابیده، وزنه شاهد ۵۰۰ گرمی و ۲ کیلویی، متر، ترمومتر، تابلوییایی) بررسی و مشاهده گردد.

سوال ۱۳- در این قسمت آگاهی گیرنده خدمت، پس از انجام مراقبت‌ها و حین خروج از مرکز بررسی و میزان آگاهی وی در زمینه پیشگیری از سوانح و حوادث، رابطه متقابل والدین با کودک، مصرف صحیح مکمل ها و تفسیر منحنی رشد کودک سنجش شود. در این بخش لازم است کارت رشد کودک نیز بررسی گردد.

سوال ۱۴- جهت بررسی می‌بایست پس از انتخاب کودک در سامانه، به سربرگ ارائه خدمت ← قسمت ارائه دارو و اقلام بهداشتی مراجعه و لیست مکمل های توزیع شده جهت کودک در هر مراقبت را مشاهده نمود. (لازم به ذکر است در هر مراقبت دوره‌ای کودکان تعداد مکمل کافی تا زمان مراقبت بعدی می بایست به والدین داده شود، با توجه به این نکته که ۲ شیشه قطره AD یا MV برای یک ماه و ۲ شیشه قطره آهن برای ۱/۵ ماه کافی می باشد)

سوال ۱۵- فایل نرم افزار دارویی، قسمت مکمل‌های دارویی برنامه کودکان همراه با روش برآورد بررسی و مشاهده شود. (برآورد یک دوره از مکمل‌های کودکان مشاهده شود اگر درست بود امتیاز کامل داده شود).

روش محاسبه برآورد مکمل های کودکان: مصرفی سه ماهه گذشته "منهای موجودی" بعلاوه "۳۰ درصد مصرفی"

سوال ۱۶- بررسی پرسشنامه‌های فیزیکی ASQ از جهت تکمیل کلیه اطلاعات از جمله نام و نام خانوادگی کودک، تاریخ تولد کودک ، تاریخ تکمیل پرسشنامه، نام پرسشگر، شماره تلفن مرکز و.... در سربرگ پرسشنامه‌ها و امتیازدهی صحیح حیطه‌ها.

سوال ۱۷- اطلاعات پرسشنامه‌های فیزیکی ASQ در زمان مقرر در سامانه سبب (حداکثر یک ماه) می بایست ثبت و با هم، همخوانی داشته باشد.

سوال ۱۸- مشاهده لیست کودکان نیازمند ارجاع در حیطه‌های تکاملی (امتیاز حیطه کمتر از $-2SD$ ، بین $-1SD$ و $-2SD$ مکرر، سوالات مورد کلی) موجود در پوشه بایگانی پرسشنامه‌های ASQ و بررسی موارد مذکور از جهت اینکه توسط پزشک مرکز ویزیت و در صورت لزوم به سطح بالاتر ارجاع داده شده است و پسخوراند ارجاع وجود دارد.

*لازم به ذکر است در صورتی که امتیاز کودک در حیطه‌ای بین $-1SD$ و $-2SD$ باشد و نیازمند پیگیری پس از ۲ هفته باشد، نتیجه پیگیری می بایست در قسمت پیگیری پرسشنامه ASQ در سامانه سبب ثبت گردد.

سوال ۱۹- ارائه دهنده خدمت می بایست از نوزادان پرخطر تکامل (نوزاد با وزن کمتر از ۲۵۰۰، نوزاد نارس، نوزاد با سابقه بستری در NICU) بلوک خود آگاهی داشته و پرسشنامه ASQ ۴ ماهگی را جهت آن‌ها در سن ۳ ماهگی تکمیل کرده باشد.

توجه: در مورد نوزادان نارس منظور ۳ ماهگی طبق سن اصلاح شده می باشد.

سوال ۲۰- جهت همخوانی آمار تعداد پرسشنامه فیزیکی ASQ در سن ۱۲ ماهگی با آمار تعداد پرسشنامه ثبت شده در سامانه می بایست از مسیر ذیل استفاده شود:

آمار فیزیکی: شمارش تعداد پرسشنامه ASQ ۱۲ ماهگی موجود در پوشه بایگانی.

آمار تعداد پرسشنامه ثبت شده در سامانه : سربرگ گزارش‌ها ← گزارش مراقبت‌ها ← گزارش تشخیص‌ها ← انتخاب بازه زمانی مورد نظر در باکس تاریخ خدمت را ثبت و درج خدمت غربالگری تکامل ۱سالگی (کد خدمتی ۷۲۴۷) در باکس مراقبت ← جستجو.

سوال ۲۱- مقایسه آمار تعداد پرسشنامه ASQ ۱۲ ماهگی با تعداد کودکان ۱۲ ماهه تحت پوشش.

* جهت استخراج تعداد کودکان ۱۲ ماهه سربرگ فهرست خدمت گیرندگان ← پیشرفته ← انتخاب تاریخ تولد کودک در بازه زمانی مورد نظر ← جستجو.